

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/13644-13654

GL:24

Sayı : 54045643-610- 330
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

23...01/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 19.12.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-98905 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/13644, Mersin Milletvekili Ali ÖZ'e ait 7/13645, Bitlis Milletvekili Hüsamettin ZENDERLİOĞLU'na ait 7/13646, Diyarbakır Milletvekili Altan TAN'a ait 7/13647, Muş Milletvekili Demir ÇELİK'e ait 7/13648, Çanakkale Milletvekili Ali SARIBAŞ'a ait 7/13649, Artvin Milletvekili Uğur BAYRAKTUTAN'a ait 7/13650, İstanbul Milletvekili Erdoğan TOPRAK'a ait 7/13651, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/13652, Gaziantep Milletvekili Edip Semih YALÇIN'a ait 7/13653 ve Şırnak Milletvekili Hasip KAPLAN'a ait 7/13654 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :

- 1-Görüş 7/13644, 7/13645, 7/13646
7/13647, 7/13648, 7/13649, 7/13650
7/13651, 7/13652, 7/13653, 7/13654 (28 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : **Hasip KAPLAN**
Şırnak Milletvekili
Esas No : **7/13654**

Türkiye'de tarımsal üretim kadın istihdamı bağlamında iki bakımdan büyük önem taşımaktadır: Bir yandan tarım son yıllara kadar kadınların başlıca istihdam alanı olagelmıştır; ikinci olarak tarımsal üretim kadın emeği yoğunluklu bir üretim sürecidir. TEKEL'in özelleştirilmesiyle tütün üretimi yapan ve sosyo-ekonomik anlamda ailelerine katkı sağlayan kadınların iş gücü etkinliğinin sona ermesinin, büyükşehirlere göçe neden olduğu ortadadır.

SORU 1) Tekel'in özelleştirilmesiyle birlikte köylerdeki tütün üreticilerinin yüzde kaçını göç etmiştir?

SORU 2) Devletin tarıma verdiği desteği çekmesi, kadınların tarımdaki istihdamını azaltmış mıdır?

SORU 3) Kadın istihdamını artırmaya yönelik çalışmalarınız var mıdır?

CEVAP 1-2-3) TEKEL'in özelleştirilmesiyle birlikte tütün üreticilerinin mağduriyetlerini önlemek amacıyla Bakanlığımızca iki devre halinde tütüne alternatif üretime destek uygulanmıştır.

2012 yılında 61 kalemde verilen tarımsal desteklerin 52'si 2003 yılından sonra başlatılmış olup, tarıma verilen desteğin geri çekilmesi söz konusu değildir.

Bakanlığımızın yürürlüğe girecek 2013-2017 Dönemi Stratejik Planında kadınlar, gençler ve dezavantajlı gruplara öncelik verilmesi strateji olarak belirlenmiş, bu kapsamda, geleneksel ürünlerin katma değeri yüksek ürünler haline getirilmesinin teşvik edilmesi, politika oluşturma ve uygulama süreçlerinde paydaşlar ile işbirliği yapılması, kırsal alan ihtiyaçları doğrultusunda eğitim ve yayım faaliyetlerinin geliştirilmesi yaklaşımları benimsenmiştir.

Bakanlığımız bünyesinde, kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını sağlama ve buna yönelik konulardaki eğitim çalışmalarını planlama, uygulamasını sağlama, kırsal kesimdeki kadının durumu ve sorunları ile ilgili çalışmalar yapma, projeler geliştirme, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kadın kuruluşları ile işbirliği yapma, kırsal kadına yönelik istatistiki verileri derleme ve değerlendirme görevi Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığına verilmiş olup, kırsal alanda kadına yönelik çalışmalar yürütmek üzere Kırsalda Kadın Hizmetleri Çalışma Grubu kurulmuştur.

Bakanlığımızca, kırsal kesimde yaşayan kadına yönelik tarımsal ve ev ekonomisi konularında yayım hizmetleri verilmekte, çeşitli projelerle kadınlara destek sağlanmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından yürütülen kadına yönelik faaliyetlerimizden bazıları aşağıda belirtilmektedir.

- 2011 yılında 81 ilimizde farklı tarımsal konularda düzenlenen 12.692 eğitim toplantısında 151.148 kadın çiftçimize eğitimler verilmiştir.

MS M

- Ev Ekonomine yönelik eğitim yayım çalışmaları kapsamında; kadın çiftçilerin ve ailelerinin sosyal yaşantılarını modern hayat seviyesine ulaştırmak ve sosyo-ekonomik yönden geliştirmek için kadın ve genç kızlara tarımdan arta kalan dönemlerde Ev Ekonomisi konularında eğitilmeler verilmektedir.
- Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi kapsamında kadınlara girdi temini yapılarak destek verilmekte, girişimci ve aile içinde etkili olmaları yolunda adım atmalarına yardımcı olunmaktadır.
- Bakanlığımız bünyesinde yönetimi ve üyeleri kadınlardan oluşan 43 tarımsal kalkınma kooperatifinin kurulumu sağlanmış olup, 2011 yılında bu kooperatiflerin bulunduğu yörelerde kadın çiftçilere yönelik 352 toplantı düzenlenerek 2.281 kadın çiftçinin eğitimi gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında ise 250 toplantı yapılmış olup, 3.100 kadın çiftçinin eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlığımızca kadın çiftçilere desteklerden faydalanması konusunda pozitif ayrımcılık gösterilmektedir. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, proje sahibinin kadın çiftçi olması durumunda proje ön değerlendirmesinde ilave puanlar verilmektedir.
- Anne Çocuk Eğitim Vakfı ile yürütülen *Dere Tepe Eğitim Kadın Destek Programı* kapsamında kırsal alandaki genç kız ve kadınlarımıza yaşam becerilerini geliştirmeye yönelik; sağlıklı yaşam, sağlıklı gebelik, çocuk bakımı, sağlığı, beslenmesi, çocuk büyümesi ve gelişimi, çocukla iletişim teknikleri, çevre ve haklarımız konularında eğitimler verilerek sosyal yönden de desteklenmektedir.
- FAO tarafından desteklenen *Kırsal Alanda Yaşayan Kadınların Sosyo-Ekonomik Yönden Eğitiminin Desteklenmesi Yoluyla Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sağlanması Projesi* kapsamında kırsal kalkınmanın sağlanması açısından kadınlar eğitim yolu ile desteklenmesi ve kırsal alandaki kadınların güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmektedir.
- 2004 yılından itibaren 81 ilde düzenlenen *Kadın Çiftçiler Yarışıyor* bilgi yarışmasına 2011 yılında bilginin yanı sıra projeler de dahil edilmiş olup, bu kapsamda projeleri dereceye giren kadın çiftçilere çeşitli ödüller verilmiştir.
- Çiftçilikle uğraşan girişimci, önder olan kadınları tanıtmak, onların yaptıklarını, ürettiklerini, sorunlarını dile getirmek amacı ile her yıl *15 Ekim Dünya Çiftçi Kadınlar Günü* kapsamında etkinlikler düzenlenmektedir. Bu kapsamda her yıl Ankara'da beş gün süre ile *El Sanatları ve Tarımsal Ürünler Sergisi* düzenlenmektedir.
- Kırsal alandaki kadınların sorunlarını ve çözüm önerilerini özellikle çiftçi kadınların oluşturduğu bir platformda tartışmak amacıyla 15-17 Ekim 2008 tarihlerinde Ankara'da yapılan "Kırsal Alanda Kadın Çalıştayı" ve 9 ilde yapılan bölgesel çalıştayların sonuçlarından yola çıkılarak 2012-2016 yıllarını kapsayan *Kırsal Alanda Kadının Güçlendirilmesi Eylem Planı* hazırlanmıştır.
- 14 Mayıs 2012 Dünya Çiftçiler Gününde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği arasında, kırsal alanda yaşayan ve çiftçilikle uğraşan kadınların, tarımsal ve toplumsal cinsiyet eşitliği, kadına yönelik şiddet, kişi hak ve özgürlükleri vb. konularda eğitilmeleri amacıyla *Kadın Çiftçiler Eğitim Protokolü* imzalanmıştır.

SORU 4) Tütün üreticilerinin elinde satılmayan ne kadar tütün vardır?

SORU 5) Satılmayan ve üreticinin elinde kalan tütünü eritmeye yönelik bir çalışmanız var mıdır?

CEVAP 4-5) Ülkemizde tütün ve tütün mamullerinin üretimine, iç ve dış alım ve satımına ilişkin usul ve esaslar 03/01/2002 tarih ve 4733 sayılı Kanunla yeniden düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un geçici 1/(B) maddesindeki "2002 ve müteakip yıllar tütün ürünü için destekleme alımı yapılmaz." hükmüne istinaden, Tekel Genel Müdürlüğünün devlet nam ve hesabına yaptığı destekleme alımlarına son verilmiştir. Kanunda tütün üretimine sınırlama veya yasaklama getiren herhangi bir hükme yer verilmemiştir.

Ülkemizde tütün üretiminin tamamına yakını sözleşmeli olarak gerçekleştirilmekte ve sözleşmeli olarak üretilen tütünlerin tamamı istisnai durumlar hariç alıcı firmalarca satın alınmaktadır. Yürürlükteki mevzuat hükümleri gereği 2012 ürün yılında üretilen tütünlerin alım ve ambarlama işlemlerinin sözleşme yapan firmalarca en geç üretimi izleyen Mart ayı sonuna kadar (31/03/2013) tamamlanması zorunludur. Sözleşme yaptığı halde bu tarihe kadar üreticiden tütünleri teslim almayarak parasını ödemeyen firmalara 4733 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde idari yaptırım uygulanmaktadır. 2012 ürün yılında sözleşmeli olarak üretilen tütünlerin alım ve ambarlama işlemlerine alıcı firmalarca başlanmış olup, bu süreç halen devam etmektedir. Söz konusu tütünlerin alım işlemlerine Ege Bölgesinden başlanılmakta, sırasıyla Karadeniz, Güneydoğu Anadolu ve en son Doğu Anadolu bölgesinde bulunan üretim merkezlerindeki üretici tütünlerinin alım satım işlemleri gerçekleştirilmektedir.

Üreticiler tarafından sözleşme yapılmadan üretilen tütünlerle ilgili olarak, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumunca bildirim alınmakta, bu bildirimler alıcı firmaların bilgisine sunulmakta ve bu tütünlere talep olması halinde tütünlerin açık artırma yöntemiyle satışı gerçekleştirilmektedir. Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumuna bildirim yapılan ve alıcısı çıkan tütünlerin açık artırma yöntemiyle satış işlemlerine 31/03/2013 tarihinden sonra başlanacak olup, üreticilerin elinde satılamayan tütünün kalıp kalmayacağı açık artırma yöntemiyle satış işlemlerinin tamamlanmasından sonra ortaya çıkacaktır.

İTS M